

The background image shows the entrance of a building with a yellow wall and a grey door. A woman in a yellow shirt is sitting in a wheelchair, facing right. Another woman in a blue shirt and green pants is standing near the door, facing left. A man in a light blue hoodie and brown pants is sitting on a blue metal frame in the foreground, facing right. The text 'Kela|Fpa' is overlaid on the left side of the image.

Kela|Fpa[®]

Terapioiden palveluntuottajien kumppanuustapaaminen

28.4.2025 klo 8:30-11:00

Tapaamisen ohjelma

- Tapaamisen aloitus klo 8:30
- Etäfysioterapian ja -toimintaterapian vaikuttavuus ja merkitykset vaativassa lääkinällisessä kuntoutuksessa
- Omakuntoutus Kelan järjestämässä kuntoutuksessa
- Vastauksia ennakkokysymyksiin
- Koti- ja arkiverkostokäynnit
- Kelan kuntoutuspalautelomake KU 148
- Sopimushallinnan terveiset
- Auditoinnin terveiset
- Tulevien terapiahankintojen valmistelun eteneminen
- Linkkejä ja yhteystietoja
- Tapaamisen päätös klo 11:00

Etäfysioterapian ja -toimintaterapian vaikuttavuus ja merkitykset vaativassa lääkinnällisessä kuntoutuksessa – Järjestelmälliset kirjallisuuskatsaukset

Eeva Aartolahti ja Mari Kantanen
Kuntoutus- ja sosiaalialan instituutti

Linkki raporttiin: [Etäfysioterapian ja etätoimintaterapian vaikuttavuus, kustannusvaikuttavuus ja merkitykset vaativassa lääkinnällisessä kuntoutuksessa: järjestelmälliset kirjallisuuskatsaukset](#)

Esityksen voi saada pyytämällä sitä sähköpostitse: kuntoutus.palvelukuvaukset@kela.fi

A photograph of two young children climbing a large, gnarled tree trunk. The child in the foreground is wearing a white t-shirt, blue shorts, white sneakers, and a white baseball cap. The child in the background is wearing a light blue t-shirt and a white baseball cap with a blue 'N' on it. The background is filled with green foliage.

Kela[®] tietopalvelut

Omakuntoutus Kelan järjestämässä kuntoutuksessa

Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden kumppanuustapaaminen 28.4.2025

Anna-Marie Paavonen ja Hennariikka Heinijoki
Kelan tutkimus

Omakuntoutus Kelan järjestämissä kuntoutuspalveluissa -tutkimus (2023–5/2026)

Tutkimuksessa vastataan seuraaviin kysymyksiin:

- 1 millaisia elementtejä omakuntoutusinterventioihin sisältyy ja millaisia vaikutuksia omakuntoutuksella on havaittu
- 2 mitä omakuntoutuksella tarkoitetaan Kelan järjestämissä kuntoutuspalveluissa
- 3 miten omakuntoutuksen toimeenpanoa eli implementointia voidaan edistää Kelan kuntoutuspalveluissa (esim. ammattilaisen rooli omakuntoutuksen toteutumisessa, Kelan kuntoutuksen palvelukuvausten rooli).

Asiantuntijahaastattelut (n = 82)

- 26 kuntoutuksen palveluntuottajien ryhmä- tai yksilöhaastattelua (n = 64)
 - Yksilöterapiat (lapset ja perheet, aikuiset) (n = 17)
 - Kurssit ja moniammatillinen yksilökuntoutus (lapset ja perheet, aikuiset) (n = 13)
 - Valmentavat palvelut (Nuotti-valmennus, Oma väylä, TEAK) (n = 6)
 - Mielenterveyskuntoutus (kurssit, psykoterapia; nuoret, aikuiset) (n = 22)
 - Ammatillinen kuntoutus (nuoret, aikuiset) (n = 6)
- 6 järjestötoimijoiden ryhmä- tai yksilöhaastattelua (n = 12)
- 2 Kelan kuntoutuksen asiantuntijoiden ryhmähaastattelua (n = 6)

Julkaisuja

Opas suomeksi ja ruotsiksi

- [Opas omakuntoutuksen käytännön toteutukseen](#)
- [Handbok för det praktiska genomförandet av egenrehabilitering](#)

Tutkimusblogitekstejä

- [Omakuntoutuksen käsite korostaa asiakkaan aktiivista roolia | Kelan tietotarjotin](#)
- [Uusi opas tukee omakuntoutuksen käytännön toteutusta – tutkimushaastattelusta asiantuntijaraadin kautta oppaaseen | Kelan tietotarjotin](#)

Seminaaritallenne

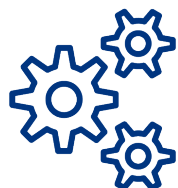
- [Omakuntoutus Kelan järjestämässä kuntoutuksessa -seminaari](#)

Opas sisältää

Käytännönläheistä tietoa
omakuntoutuksen lähtökohdista ja
toteuttamisen tavoista

Keinoja asiakkaan yksilölliseen
kuntoutusprosessiin sopivan
omakuntoutuksen rakentamiseen

Omakuntoutusta koskevia teemoja,
joita ammattilaiset sekä asiakkaat ja
heidän läheisensä voivat pohtia
yhdessä

Lukijalle	4
Omakuntoutuksen kaksi päämäärää	6
Toimivan omakuntoutuksen neljä ydinajatusta	9
Voimavarat käyttöön	9
Ratkaisuja arkeen	10
Yhdessä kohti oivalluksia	10
Pyrkimyksenä vaikutukset	11
Omakuntoutus osana asiakkaan kuntoutusprosessia	13
Yhteistoiminnallinen suhde perustana omakuntoutuksen onnistumiselle	15
Omakuntoutuksen nivoutuminen kuntoutuksen tavoitteisiin	17
Omatomisen työskentelyn suunnittelu	19
Teoriatiedon käyttö	19
Työskentelyn edellytykset	20
Mielekäs työskentely muutoshalun herättäjänä	26
Monenlaiset keinot vaikutusten tuottajina	28
Konkreettinen suunnitelma työskentelyyn sitouttajana	31
Omatomisen työskentelyn seuranta arjessa	33
Omakuntoutuksen arviointi ja dokumentointi	35
Lähteet	36

A photograph of two women standing on a large, weathered log in a lush green forest. The woman on the left is wearing a blue patterned long-sleeved shirt and dark pants, while the woman on the right is wearing a white t-shirt and light-colored pants. They are both reaching up to high-five each other. The background is filled with tall pine trees under a clear blue sky.

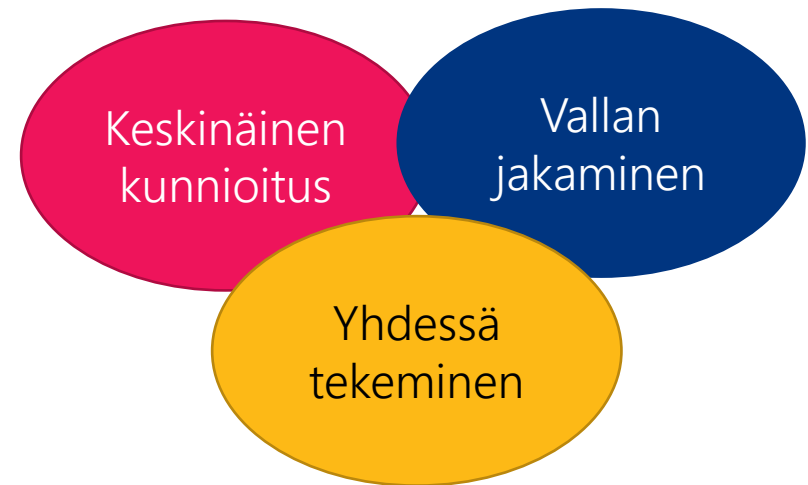
Kela tietopalvelut

**Yhteistoiminnallinen suhde
muodostaa perustan
omakuntoutuksen onnistumiselle**

Hennariikka Heinijoki
tutkija, Kela

Yhteistoimintaan perustuvassa suhteessa pyritään yhteisen ymmärryksen rakentamiseen

- Ammattilainen ja asiakas toimivat kumppaneina kohti yhteistä päämäärää.
- Kuntoutuksen alkuvaiheessa on tärkeää antaa aikaa yhteistoiminnallisen suhteen muodostumiselle.
- Tärkeää on turvallinen ilmapiiri, jossa asiakas voi tuoda esille omia tarpeita, toiveita ja näkemyksiä.
- Ammattilaisen tehtävä on pysähtyä kuuntelemaan asiakasta ja välttää ennalta tietämistä sekä valmiiden ratkaisujen antamista.
- Ammattilainen kannustaa asiakasta etsimään ja löytämään omaan arkeen sopivia ratkaisuja.

Yhteistoiminnallisen suhteen hyötyjä

Varmistaa, että omakuntoutus on asiakkaan tai hänen lähiyhteisönsä tilanteeseen ja taustatekijöihin sopivaa ja toteutumiseltaan monimuotoista.

Tukee asiakkaan tai lähiyhteisön itsemääräämisoikeutta ja aktiivista roolia omakuntoutuksessa.

Vahvistaa asiakkaan ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaitojen kehittymistä.

Edistää hallinnan- ja pystyvyydentunteen kasvamista.

Ammattilaisen on tarpeen tunnistaa ja pohtia omia arvojaan, uskomuksiaan ja mahdollisia ennakkoasenteitaan sekä sitä, miten ne vaikuttavat kuntoutumisprosessissa

- Onko työskentely asiakkaan elämäntapaan ja arkeen sopivaa?
- Onko työskentelyssä huomioitu asiakkaan ja hänen läheistensä tai lähiyhteisöjensä odotukset tai toiveet ammattilaisen toiminnalle, käytännöille ja toimintavoille?
- Onko joitakin sosiaalisia, poliittisia tai kulttuurisia ulottuvuuksia, jotka tulisi huomioida työskentelyn aikana?
- Onko ammattilaisella tarvittavat tiedot ja taidot työskentelyn toteuttamiseen?
- Onko ilmapiiri turvallinen yhteiselle työskentelylle?
- Onko vuorovaikutus hyväntahtoista, kunnioittavaa ja avointa?
- Toteutuuko asiakkaan ja hänen läheistensä tai lähiyhteisöjensä itsemääräämisoikeus työskentelyssä?

Omatoimisen työskentelyn seuranta on olennainen osa omakuntoutusta

- Seuranta voi tapahtua esimerkiksi yhteisillä tapaamisilla tai etäkuntoutuksena
- Näin asiakas ei jää yksin mahdollisten eteen tulevien ongelmien kanssa ja työskentely etenee sovittujen tavoitteiden mukaisesti.
- Kun muutostoive ja tavoite ovat konkreettisia, ne edistävät muutostoiveen edistymisen seuraamista.
- Ammattilainen ja asiakas arvioivat yhdessä, onko asiakas pystynyt toteuttamaan työskentelyä arjessa ja ratkaisevat yhdessä mahdollisia eteen tulevia työskentelyn esteitä.
- Asiakkaan esille tuomat työskentelyn onnistumiset ja haasteet auttavat muokkaamaan työskentelyä.

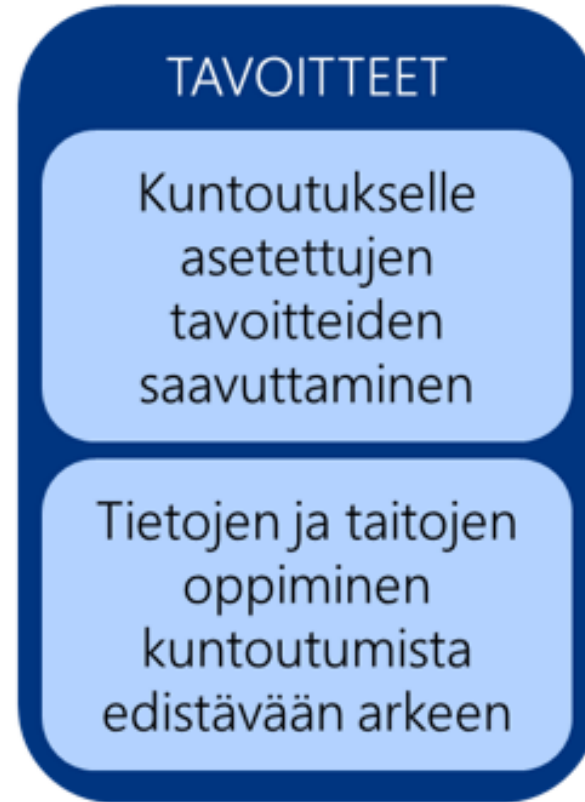
Seuranta ja omakuntoutuksen kaksi päämäärää

Omakuntoutuksen seurannassa tulisi arvioida kahta asiaa:

1. Miten omakuntoutuksessa on edistytty suhteessa asetettuihin tavoitteisiin?

2. Miten omatoiminen työskentely on sujunut arjessa?

“Me terapeutit olemme rinnalla kulkijoita, me kuljetaan yhdessä lapsen vanhemman kanssa, ei me olla yläpuolella. Totta kai me hyödynnämme ammattitaitoamme. Uudenlainen ajattelutapa vaatii erityisen paljon rohkeutta ihmetellä ääneen, että miksihän lapsi nyt noin toimii. Siinä ei kyseenalaisteta ammattitaitoa, vaan siinä yhdessä ihmetellään.”

Tutkimuksen haastatteluaineisto, yksilöterapia

A top-down photograph of a child and an adult playing on a grey carpet. The child, wearing a bright green shirt, is on the left, reaching towards a white cat with blue eyes. The adult, wearing a blue shirt, is on the right, holding the cat. Several alphabet blocks are scattered on the carpet, and an orange circular toy is also visible.

Kela tietopalvelut

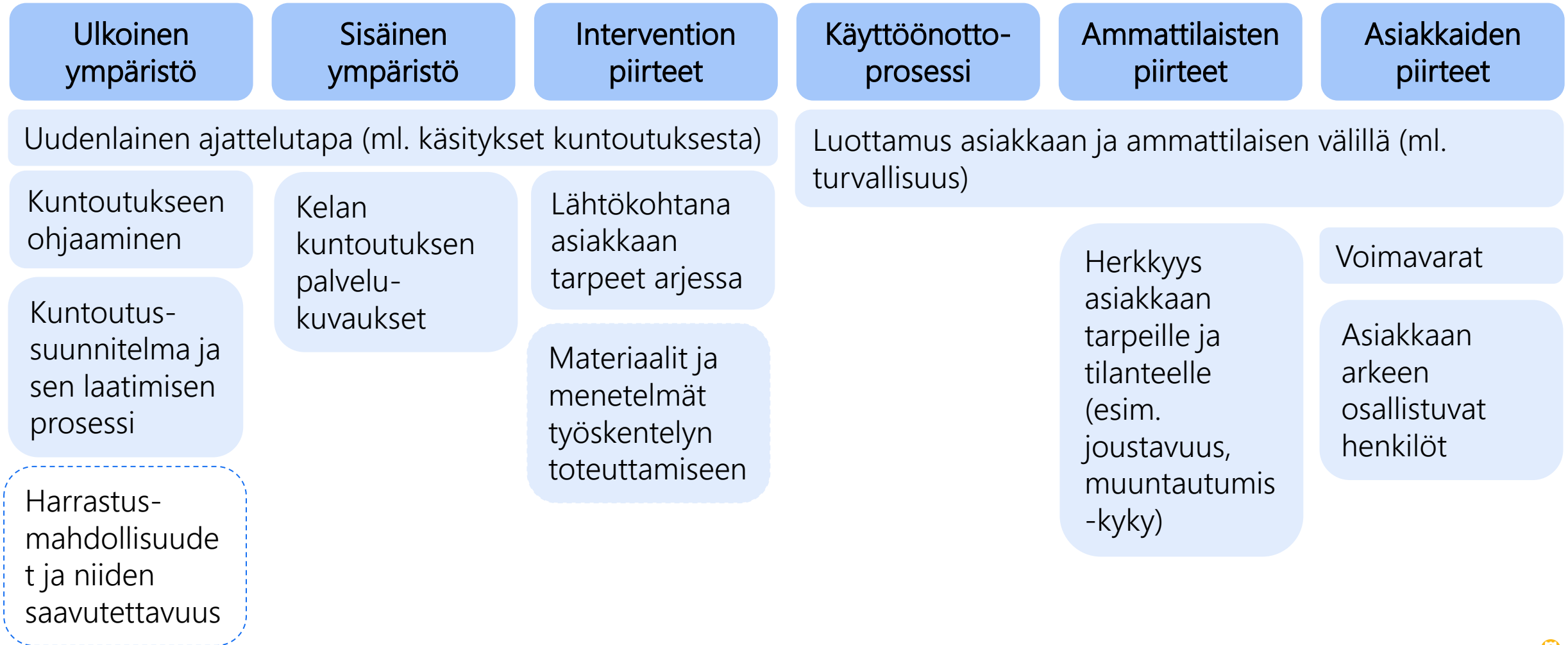
Omakuntoutuksen toteutumista estäviä ja edistäviä tekijöitä

Anna-Marie Paavonen
tutkija, Kela

Omakuntoutuksen toteutumista estäviä ja edistäviä tekijöitä

- Tutkimuksen tavoite on tuottaa tietoa siitä, millaiset tekijät ammattilaisten kokemusten ja näkemysten mukaan vaikuttavat omakuntoutuksen toteutumiseen kuntoutuksessa.
- Erityisesti saadaan tietoa tekijöistä, jotka ovat yhteisiä usealle erilaiselle palvelulle.
- Tutkimuksen toteuttamisessa käytetään implementaatiotutkimuksen yhtenäistettyä viitekehystä (CFIR, Consolidated Framework for Implementation Research; Damschroder ym., 2009, 2022), johon on koottu yhteen aiemmissa implementaatioteorioissa käytetyt käsitteet.
- Mallissa implementaatioon vaikuttavat piirteet on luokiteltu viiteen osa-alueeseen
 - ulkoinen toimintaympäristö
 - sisäinen toimintaympäristö
 - intervention ominaisuudet
 - implementaatioon osallistuvien henkilöiden ominaisuudet (esim. ammattilaiset ja asiakkaat)
 - implementaatioprosessi.

Alustavia havaintoja estävistä ja edistävistä tekijöistä

Kiitos!

anna-marie.paavonen@kela.fi

hennariikka.heinijoki@kela.fi

Kela tietopalvelut

LÄHTEET

Damschroder LJ, Aron DC, Keith RE, Kirsh SR, Alexander JA, Lowery JC. (2009). Fostering implementation of health services research findings into practice. A consolidated framework for advancing implementation science. *Implementation science*, 4, 1-15.

Damschroder LJ, Reardon CM, Widerquist MAO, Lowery J. (2022). The updated Consolidated Framework for Implementation Research based on user feedback. *Implementation science*, 17(1), 75.

Paavonen, A.-M., & Karhula, M. (2024). Omakuntoutuksen käsite korostaa asiakkaan aktiivista roolia. *Kelan Tutkimusblogi*, 27.5.2024.

Paavonen, A.-M., Karhula, M., & Heinijoki, H. (2025). Handbok för det praktiska genomförandet av egenrehabilitering. Kela, Rehabilitering i dag, 7. URN:ISBN: 978-952-284-210-7.

Paavonen, A.-M., Karhula, M., & Heinijoki, H. (2024). Opas omakuntoutuksen käytännön toteutukseen. Kela, Kuntoutus nyt, 5. URN:ISBN:978-952-284-206-0.

Paavonen, A.-M., Karhula, M., & Heinijoki, H. (2025). Uusi opas tukee omakuntoutuksen käytännön toteutusta – tutkimushaastatteluista asiantuntijaraadin kautta oppaaseen. *Kelan Tutkimusblogi*, 14.3.2025.

Kela|Fpa[®]

Vastauksia ennakkokysymyksiin

Suunnittelija Tuuli Saarni, kuntoutuspalvelujen ryhmä

Ennakkokysymyksiä ryhmäterapioiden 1/3

Kysymys: Voiko vuonna 2026 yksilöterapiakertoja käyttää ryhmätapaamiseen?

Vastaus: Yksilöterapiakertoja ei voi käyttää ryhmätapaamiseen vuonna 2026.

Kysymys: Miten ryhmämuotoista kuntoutusta toteutetaan sopimuskauden viimeinen vuosi 2026?

Vastaus: Ryhmäterapiaa ei voi toteuttaa vuoden 2025 jälkeen, koska palvelua ei ole enää Kelan palveluvalikossa. On tärkeää, että ryhmäterapiaa nyt toteuttavat palveluntuottajat keskustelevat asiakkaan kanssa ryhmäterapiaprosessin päättymisestä ennakkoon ja saattavat ryhmäterapiaprosessit suunnitelmallisesti loppuun kuluvan vuoden aikana. Asiakas voi olla yhteydessä tarvittaessa hoitavaan tahoon kuntoutussuunnitelman tarkistamiseksi.

Ennakkokysymyksiä ryhmäterapiosta 2/3

Kysymys: Jos kuntoutujan tavoitteisiin parhaiten vastaava kuntoutusmuoto on ryhmäterapia, ja Kela ei tätä ensi vuonna tarjoa, niin millä taholla tässä tapauksessa on kuntoutusvastuu? Siirtykö kuntoutusvastuu hyvinvointialueelle, vaikka kuntoutuja muuten olisi vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen asiakas?

Vastaus: Kuntoutusvastuu säilyy edelleen Kelalla, mutta palveluna voidaan tarjota vain yksilöterapiaa. Asiakas voi olla yhteydessä hoitavaan tahoon kuntoutussuunnitelman tarkistamiseksi. Hoitava taho arvioi kokonaiskuntoutuksen tarpeen palveluvalikko huomioiden.

Ennakkokysymyksiä ryhmäterapiosta 3/3

Kysymys: Miten ryhmäkäynnit tulevaisuudessa huomioidaan terapiakertojen määrissä ja terapian kestossa? Eli jos asiakkaalla on tällä hetkellä 20x90min ryhmäkäyntejä ja 40x45min yksilökäyntejä, niin mikä on kuntoutuksen määrä jatkossa, jos tarve pysyy samana? Ryhmäterapiaan tuo 45min aika ei riitä, ja toisaalta ohjeistuksen mukaan 2 peräkkäistä käyntiä ei saa toteuttaa.

Vastaus: Asiakas voi olla yhteydessä hoitavaan tahoon kuntoutussuunnitelman tarkistamiseksi. Hoitava taho arvioi kuntoutuksen tarpeen, tavoitteet ja suositeltavat käyntimäärät.

Kela|Fpa[®]

Koti- ja arkiverkostokäynnit

Suunnittelija Tuuli Saarni, kuntoutuspalvelujen ryhmä

Kotikäynti

- terapiakäynti
- voidaan ohjata asiakasta ja hänen läheisiä tai lähiverkostoa
- koti
- päiväkotia
- koulu
- palvelutalo
- muu asiakkaan arkiympäristö
 - jossa asiakas toimii säännöllisesti
esim. päivätoiminta, työpaikka

Arkiverkostokäynti

- tavoitteena asiakkaan arkeen tutustuminen
- koti, päiväkotia, koulu, palvelutalo tai muu asiakkaan arkiympäristö
- asiakas mukana käynnillä
- mukana asiakkaan huoltaja, läheinen, lähiverkoston toimija
 - Aikuinen asiakas voi olla yksin käynnillä
- apuvälineen sovitus asiakkaan arkiympäristössä tai moniammatilliseen yksilökuntoutukseen kuuluva kotikäynti tai verkostoneuvottelu

Kelan kuntoutuspalautelomake KU 148

Suunnittelija Petra Uusi-Kouvo, kuntoutusryhmä

Uusi yhteinen kuntoutuspalautelomake

- Kela on julkaissut kaikille Kelan kuntoutuspalveluille yhteisen kuntoutuspalaute-lomakkeen 23.1.2025.
- Yhtenäinen lomakemalli
 - yksinkertaistaa palveluntuottajan näkökulmasta lomakkeen täyttämistä ja palautteen laatimista
 - sujuvoittaa asiakkaan kuntoutusprosessin kokonaisuutta
 - tehostaa Kelan ratkaisutyötä ja lomakehallintaa.

Mistä tullaan

- Aiemmin vain kahdella kuntoutusmuodolla on ollut käytettävissään Kelan palautelomakemallit:
 - Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapiat KU 117
 - Kuntoutuspsykoterapia KU 138
- Uusi lomake korvaa tulevaisuudessa myös nämä kyseiset lomakkeet (myöhemmin määriteltävin siirtymäajoin).

Työskentelystä

- Kelan sisäisessä työryhmässä edustus kaikista kuntoutuksen lakipykälästä (vaativa lääkinällinen kuntoutus, harkinnanvarainen kuntoutus, ammatillinen kuntoutus ja kuntoutuspsykoterapia).
- Tämän lisäksi järjestimme kaksi kommenttikierrosta:
 - 1. kommenttikierroksella pyysimme kommentteja seitsemältä eri palveluntuottajalta, joista osa toteuttaa moniakin eri Kelan kuntoutuspalveluita.
 - 2. kommenttikierroksella pyysimme kommentit noin kymmenen palveluntuottajan lisäksi myös terapiaaliittojen edustajilta. Kommentteja saimme mm. Suomen Toimintaterapeuttiliitolta, Suomen Puheterapeuttiliitolta sekä Suomen Fysioterapeutit Ry:ltä ja Psykologiliitolta)

Yksinkertaistaa palveluntuottajien tehtäviä

- Keskitytään asiakkaan kuntoutusprosessin kannalta oleellisimpiin asioihin:
 - Lähtötilanne
 - Suunnitelma ja tavoitteet
 - Toteutus
 - Tavoitteiden saavuttaminen, loppuarvio ja mahdolliset jatkotavoitteet
- Helpottaa ja tiivistää palveluntuottajan kirjaamista

Liittojen ja palveluntuottajien palaute

Liittojen ja palveluntuottajien palaute lomakkeesta

- Yleisesti uusi lomake saanut positiivista palautetta selkeyden vuoksi.
- Lyhentää ja tiivistää palautteiden pituutta.
- Ohjaa kuvaamaan vain kuntoutusta koskevat keskeisimmät asiat.
- Hienoa, että kuntoutustavoitteet on nostettu keskiöön ja pitää myös perustella, millainen suunnitelma on, jolla tavoitteisiin pyritään. Tässä nivoutuu hyvin kysymyksenasettelu siihen, mikä merkitys kuntoutustavoitteilla on kuntoutusprosessin eteenpäin viemisellä.
- Ohjaa palveluntuottajia toimimaan samansuuntaisesti kuntoutuspalveluissa – lisää myös verrattavuutta. Pitkällä aikavälillä lomakkeen käyttöä voinee edellyttää kaikilta palveluntuottajilta.

Palaute: vertailu nykyisiin lomakkeisiin

- Ei toistoa kysymyksissä
- Otsikot 4-7 etenevät loogisesti ja välttävät aiemmat päällekkäisyydet.
- Kaikille kuntoutusmuodoille yhtenäinen palautelomake selkeyttää palautekäytäntöä ja on kannatettavaa.
- Johdonmukaisempi kokonaisuus
- Asiakkaalle selkeä dokumentti kuntoutuksesta

Käyttöönotto

Uusi lomake julkaistu 23.1.2025

- Lomake ja tiedote on julkaistu 23.1. 2025 lomakkeen julkaisun yhteydessä.
- [Lomakkeet kumppaneille | Kumppanit | Kela](#)
- [Kela julkaisee kaikille kuntoutuspalveluille yhteisen kuntoutuspalautelomakkeen | Kela](#)
- Kela suosittelee palveluntuottajille uutta kuntoutuspalautelomaketta heti käyttöön otettavaksi kaikissa palveluissa.
 - Palvelukuvauksissa uuden lomakkeen käyttö tulee palveluntuottajille pakolliseksi vähitellen sopimuskausien vaihtuessa vuodesta 2026 alkaen .
 - Uudella kuntoutuspalautelomakkeella toimitettavat kuntoutuspalauteet hyväksytään Kelassa myös voimassa olevien sopimusten mukaisten palveluiden osalta heti.
 - Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalaute KU 117 on käytettävissä nykyisen sopimuskauden loppuun. Kela suosittelee uuden kuntoutuspalautelomakkeen käyttöönottoa myös vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioissa.

Esimerkki 1

- Kelaan saapuvien asiakirjojen luokittelun ja asiakirjahallinnan osalta myös jatkossa samalla kuntoutuspalautelomakkeella ei voi olla useaa terapiamuotoja koskevia asioita.
- Jos siis käyttää KU148-lomaketta, tulee jokaisesta terapiamuodosta tehdä oma palautteensa.
- Allasterapian ja fysioterapian tavoitteet voivat olla samansuuntaisia, mutta molemmissa on omat toteutustapansa ja vaikutuksensa asiakkaaseen. Molemmille terapiamuodot ovat omia palveluitaan ja ne myös myönnetään kuntoutuspäätöksessä omina palveluinaan.

Esimerkki 2

- **Kysymys:** Olen aiemmin käyttänyt KU117-lomaketta, jossa on maininta, että palaute on toimitettava vähintään kerran vuodessa. KU148-lomakkeessa ole tätä mainittu. Palvelukuvauksessa oli kohta, että palaute toimitetaan kuntoutuksen päättyessä.
- **Kysymys:** Jos asiakkaalla on kaksivuotinen kuntoutuspäätös, niin toimitetaanko palaute, kun kuntoutus on päättymässä? Ei kerran vuodessa?
- **Vastaus:** Vuonna 2023 voimaan tulleen palvelukuvauksen mukaan palaute tehdään aikaisintaan 3 kk ja viimeistään 1 kk ennen asiakkaan myönnetyn kuntoutuksen päättymistä. Alle 6 kk:n lyhyistä jaksoista pitää toimittaa palaute heti terapiajakson päätyttyä. Palautetta ei tarvitse toimittaa joka vuosi.

Esimerkki 3

Tuleeko kuntoutuspalaute tehdä, jos kyseessä on esimerkiksi seuraavanlainen tilanne:

- jos saman palveluntuottajan sisällä terapeutti vaihtuu
 - Ei tarvitse tehdä palautetta kesken kuntoutuskokonaisuuden, koska palveluntuottaja ei vaihdu
- jos asiakas menehtyy
 - Jos asiakas menehtyy kesken kuntoutuksen, ei ole tarpeellista tehdä palautetta
- jos on vain 1-2 kertaa ehditty toteuttamaan kuntoutusta ja kuntoutus keskeytyy
 - Vastaus: Jos kuntoutus keskeytyy, on palaute tärkeä asiakkaan jatkon kannalta

Kuntoutuspalauteen toimittaminen Kelaan

- Uusi kuntoutuspalautelomake KU 148 on Kelan sivuilla palveluntuottajien käytettävissä.
- Kuntoutuspalauteet toimitetaan Kelaan **ainoastaan postitse**. Kuntoutuspalautea ei voi toimittaa Kelaan sähköpostilla tai muutoinkaan sähköisesti.
- Postiosoite kuntoutuksen palveluntuottajille:
Kela
PL 10
00056 KELA
- Jos kuntoutuspalauteet ja tilitykset lähetetään samassa lähetyksessä, laitetaan ne lähetyksessä omiksi nipuikseen.

Kela|Fpa[®]

Sopimushallinnan terveiset sopimuskauden aikaisista havainnoista

Suunnittelija Satu Halme, hankinta- ja sopimushallintaryhmä

Muutoksista ilmoittaminen

- Palveluntuottajan ajantasaiset yhteystiedot
 - Sopimushallinta tarvitsee palveluntuottajalta erillisen ilmoituksen yhteystietojen muutoksesta
 - Osoitteenmuutos ei tule tiedoksi sopimushallintaan, vaikka palveluntuottaja olisi tehnyt sen ajallaan Digi- ja väestötietovirastoon
- Palvelun toteuttamisen keskeytyminen pitkäaikaisesti esim. tapaturman vuoksi
 - Kelan etuuksiin tulevat asiakirjat eivät tule tiedoksi sopimushallintaan
 - Sairausloma ei tule tiedoksi sopimushallintaan ilman palveluntuottajan omaa ilmoitusta
- Yritysmuutokset
 - Ilmoitus tulee toimittaa sopimushallintaan vähintään **3kk:tta** ennen suunniteltua muutosta

Alihankinta

- Sopimuspalveluntuottajan on mahdollista käyttää alihankintaa sopimuksen mukaisen palvelun toteutuksessa
- Kaikki sopimukseen liittyvät asiat hoidetaan aina suoraan sopimuspalveluntuottajan kanssa
 - Palveluntuottaja on yhteydessä sopimushallintaan ja tiedottaa tarvittaessa alihankkijaansa
- Sopimuspalveluntuottaja vastaa alihankkijansa työstä kuin omastaan
 - Palveluntuottajan vastuulla on varmistaa, että sen käyttämällä alihankkijalla on mm. vaadittavat vakuutukset ja ea-koulutus voimassa

Havaintoja sopimuskaudelta

- Tyypillisimmät asiat, joista on reklamoitu sopimuskauden aikana:
 - Vakuutukset ovat olleet puutteelliset
 - Toimittamatta jääneet ilmoitukset henkilöstömuutoksista / toimitilamuutoksista
 - Myös sopimukselta poistuvat terapeutit tulee ilmoittaa
 - Kuntoutuspalautteiden myöhästyminen/puuttuminen
 - Palvelua ei ole toteutettu palvelukuvauksen mukaisesti, esim. terapiakertoja on toteutettu puheluna ilman reaaliaikaista kuvaa
 - Virheet laskutuksessa
 - Kaksoiskäynnit
 - Laskutettu ei korvattavia terapiakertoja mm. laitoshoidon aikaiset ja peruuntuneet käyntikerrat
 - Myöhässä toimitettu laskutus – laskutusaika 2kk:tta terapian toteutumisesta

Kela|Fpa[®]

Auditoinnin terveiset

Tarkastaja Ville Viisanen, laaturyhmä, asiakkuusyksikkö

Auditoinnin tarkoitus ja tavoitteet

- Järjestelmällinen ja riippumaton arviointi sopimuksenmukaisen palvelun laadun varmistamiseksi ja kehittämiseksi
- Auditoinnilla selvitetään, vastaako kuntoutuspalvelun tuottajan toiminta tehtyjen sopimusten, tarjousten, palvelukuvauksen sekä kuntoutustoimintaa ohjaavien lakien ja asetusten vaatimuksia
- Auditoinnilla arvioidaan asiakaslähtöisen kuntoutusprosessin toteutumista

Auditointiprosessi (1/2)

- Vuosisuunnitelman palveluntuottajat valikoituvat satunnaisotannalla ja riskiperusteisesti.
- Palveluntuottajalle ilmoitetaan etukäteen auditoinnin toteuttamisesta ja käydään puhelimitse läpi auditointiin valmistautuminen.
- Auditointikäynnin ohjelma
 - Aloituskeskustelu, auditoinnin tavoitteet ja palveluntuottajan toiminnan esittely
 - Terapiaa koskevat tiedot mm. laatutyö, henkilöstö ja asiakasturvallisuus
 - Terapian toteuttaminen, kirjaaminen ja laskutus

Auditointiprosessi (2/2)

- Päätöskeskustelussa todetaan tehdyt havainnot.
- Auditointikertomus kahden viikon kuluttua auditointikäynnistä.
- Palveluntuottajan vastine havaintoihin neljän viikon kuluessa auditointikäynnistä.
- Auditoinnin päättymisestä ja mahdollisesta jälkiseurannasta ilmoitetaan päätöskirjeellä.

Auditoinnin osa-alueet

- **Laadunhallinta:** laatujärjestelmä, asiakaspalautteet, prosessimittarit, *omavalvonta*
- **Henkilöstö:** pätevyys, koulutukset ja henkilöstömuutokset
- **Tilat ja laitteet:** turvallisuus, laitteiden turvallisuus ja huollot
- **Asiakasturvallisuus:** vakuutukset, ensiapuvalmius, uinninvalvonta ja menettelyohjeet erityistilanteissa
- **Asiakkaan oikeudet:** www-sivut, henkilötietojen käsittely, suostumukset, tietoturva ja alihankinta
- **Kuntoutusprosessi:** asiakaslähtöinen toteutus
- **Dokumentaatio:** terapia-/ kuntoutuspalautteen sisältö, kuntoutuspalautteen toimittaminen Kelaan ajallaan, kuntoutusprosessin dokumentointi ja laskutus

Kela|Fpa[®]

Terapian auditoinnit vuonna 2024

Terapian auditoinnit 2023-2024

Terapialaji	Auditoinnit 2024	Auditoinnit 2023	Yhteen- sä 2023- 2024
Puheterapia	22	16	38
Fysioterapia	22	13	35
Psykoterapia	10	19	29
Toimintaterapia	17	11	28
Neupsyk. kuntoutus	2	6	8
Musiikkiterapia	1	3	4
Ratsastusterapia	0	1	1
	74	69	143

Alueellinen jako vuodet 2023-2024

	2024	2023
• Eteläinen	18	19
• Läntinen	17	12
• Keskinen	13	17
• Pohjoinen	13	11
• Itäinen	13	10

Yleisimmät poikkeamat vuonna 2024 (yht. 161 kpl)

- Terapiapalaute oli toimitettu myöhässä Kelaan
- Vakuutusturva ei ollut palvelukuvauksen mukainen
- Menettelyohjeissa ongelmatilanteisiin oli puutteita
- Yksilöterapiasuunnitelman käyttö ei vastannut palvelukuvausta
- Henkilörekisteri ei ollut velvoitteiden mukainen
- Terapian toteuttamista ei voitu jälkikäteen täysin todentaa

Yleisimmät vahvuudet vuonna 2024 (yht. 106 kpl)

- Monipuolinen asiakaskunnanmukainen kouluttautuminen
- Terapian kytkeytyminen asiakkaan arkeen
- Henkilöstön työkokemus ja –tausta
- Aktiivinen yhteistyö asiakkaan verkoston kanssa
- Laatusyö tuki terapian toteuttamista
- Tilat ja laitteet

Terapian auditoinnit v.2024 (yht. 74 kpl)

Kunnat eniten
auditointeja

Oulu ja
Helsinki

6

Terapia
auditoitu
aikaisemmin

11

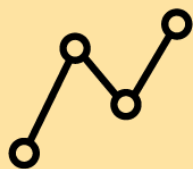
Auditoiduilla
palveluntuottajilla

Yli 2 000 asiakasta

Etäauditoinnit

1

Palveluntuottajilla ei
poikkeamia

21

Toimitilaton

4

Auditoinnit 1998-2024: 1101 auditointia

Palveluntuottajien palautetta (yht. 226 kpl) 1/2

- Eniten palautetta terapiapalautteen sähköisestä toimittamisesta
- Viivästyneistä päätöksistä ollaan huolissaan
- Terapeuttien muutosten hankaluus
- Taksien toiminnasta palautetta
- Hyvinvointialueiden toiminta ihmetyttää
- Kilpailutus tuo epävarmuutta
- Terapia määrän pienentäminen

Palveluntuottajien palautetta (yht. 226 kpl) 2/2

- Yhteistyö Kelan kanssa on kehittynyt
- Sähköistä laskutusta on kehitetty
- Päätösten nopeutuminen
- Kela on tasapuolinen päätöksissä
- Kelan toivotaan pysyvän vaativan terapian järjestäjänä

Auditoinnin viestiä palveluntuottajille

- Havainnot ovat hyvin samanlaisia sopimuskaudella
- Havaintojen määrä on pienentynyt viime vuosina 😊
- Uutena asiana on omavalvonta ja sen seuranta/päivittäminen
- Alihankinnan käyttöön ja sopimiseen kannattaa kiinnittää edelleen huomiota
 - Palvelukuvauksen edellyttämät vakuutukset ja ensiapuvalmiudet
- Yhteistyö palveluntuottajien kanssa toimii mukavasti

Kela|Fpa

Tulevien terapiahankintojen valmistelun eteneminen

Projektipäällikkö Johanna Rouvinen, kuntoutuksen ja vammaisettuuksien osaamiskeskus

V. 2026 terapiahankintojen valmistelu

- Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden v. 2026 hankinnat valmistellaan Kelassa projektina.
- Projektissa myös kehitetään terapioiden ja niiden hankintaa.
- Valmistelemme parhaillaan tulevia terapiahankintoja. Siksi **tähän materiaaliin** kirjatut asiat voivat vielä tarkentua tai muuttua.

Tietoa v. 2026 terapiaohjelmien valmistelusta

- Valmistelua koskevaa tietoa on koottu verkkosivulle: [Tulevien terapiaohjelmien valmistelu | Tietoa Kelasta | Kela](#).
- [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset | Kumppanit | Kela](#) verkkosivulla Kelan kuntoutuspalveluntuottajien koulutustilaisuus 23.1.2025

Tiedotteet 20.2.2025

- [Kela ilmoittaa vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden optioiden käytöstä vuonna 2026 | Kela](#)
- [Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden tarjouskilpailut vuonna 2025 ja 2026 | Kela](#)

Markkinavuoropuhelu

- Yhteistyötilaisuudet terapiajärjestöjen ja –liittojen kanssa syksyllä 2024
- Palvelukuvausluonnos kommentoitavana terapiajärjestöillä ja –liitoilla sekä Sostella ja Vammaisfoorumilla tammikuussa 2025.
- Mallitarjouspyyntö liitteineen kommentoitavaksi myöhemmin

Lisäksi

- Asiakaskysely kesällä 2024
- Viime vuoden terapioiden palveluntuottajien kumppanuustapaamisessa pyysimme palautetta palvelukuvauksesta

Projektin tavoitteet

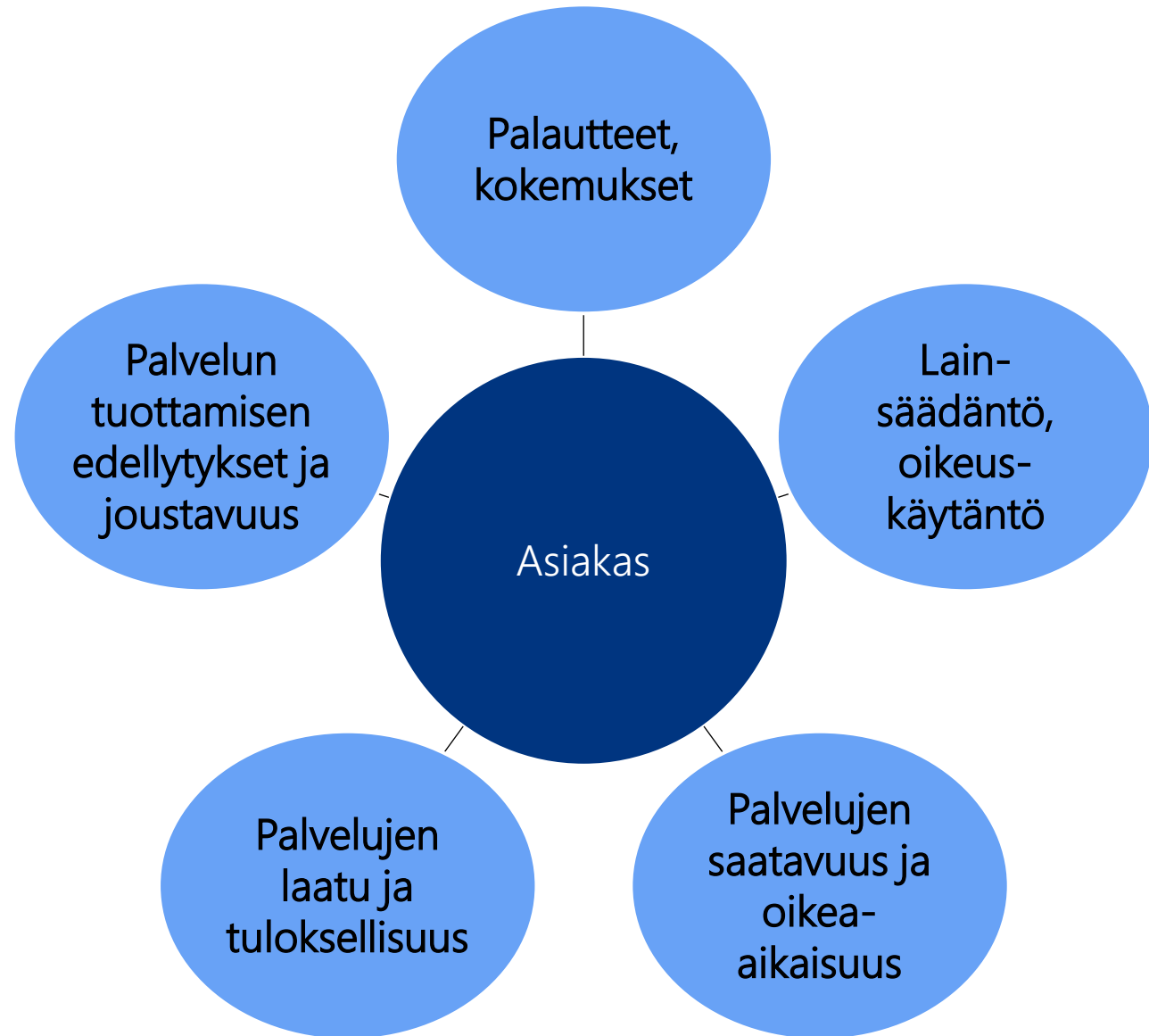
Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden hankinnan valmistelu ja toteutus siten, että

- asiakkaiden terapiat jatkuvat mahdollisimman saumattomasti nykyisten sopimuskausien päättyessä ja
- asiakkaille saadaan järjestettyä valtakunnallisesti riittävät, laadukkaat terapiat.

Terapioiden hankinnan ja sopimuskauden aikaisen toiminnan kehittäminen ja sujuvoittaminen

- taustalla mm. sopimuskauden aikaiset kokemukset ja saadut palautteet sekä yhteiskunnallinen kehitys
- lähtökohtana muutostarpeiden tunnistaminen ja vaikutusten arviointi eri näkökulmista (mm. asiakkaat, palveluntuottajat)

Terapiahankintojen kehittäminen projektissa

A photograph of a man and a young girl sitting by a large window. The man, in the background, is wearing a black and white plaid shirt and looking out the window. The girl, in the foreground, is wearing a green long-sleeved shirt and resting her head on the windowsill, looking out. The scene is brightly lit by natural light from the window.

Kela|Fpa[®]

Linkkejä ja yhteystietoja

Hyödyllisiä linkkejä 1/2

- [Kelan kuntoutuspalveluiden sivut yhteistyökumppaneille](#)
 - [Ohjeita kuntoutuksen palveluntuottajille](#)
 - [Yhteystiedot kuntoutuksen palveluntuottajille](#)
 - [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset](#)
 - [Koulutukset ammattilaisille](#)
 - [Kuntoutuksen kehittäminen](#)
 - Tietoa Kelan omista kuntoutuksen kehittämishankkeista sekä Kelan rahoittamista kehittämishankkeista esim.
 - [DigiMetku](#) (digitaalinen sovellus lasten ja nuorten kuntoutumisprosessin edistämiseksi arjessa)
 - [Valmentavan työtavan verkkokurssi | Jamk](#) (Valta -hanke)

Hyödyllisiä linkkejä 2/2

- [Kelan kuntoutuksen sivut henkilöasiakkaille](#)
 - Tietoa eri kuntoutusvaihtoehdoista ja kuntoutukseen hakeutumisesta
- [Kelan verkkokoulu](#)
 - Yhteistyökumppaneille ja opiskelijoille.
- [Kelakanava – YouTube](#)
- [Elämässä.fi](#)
 - Asiakastarinoita asiakkaille sekä yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi.
- [Kelan tietotarjotin](#)
 - Tutkimus- ja tilastotietoa Kelasta ja ajankohtaista [hankkeista](#), mm. [neurokirjon hanke](#) käynnistynyt.
 - [Tutkimusblogi](#).
- [Terveysinfo uutiskirje](#)
 - Terveystieteen huollon ammattilaisille

Yhteystietoja 1/2

- kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi
 - Kelan kuntoutuksen palvelukuvauksiin ja niiden tulkintaan liittyvät kysymykset
- kuntoutus_tulkkaus@kela.fi
 - kuntoutuksen tulkkaukseen liittyvät kysymykset
- tilastot@kela.fi
 - tilastoihin liittyvät kysymykset
- **Viranomaislinja** p. 020 692 235 ma–pe klo 9–15
 - Yksittäisiä asiakkaita, etuuksien perusteita, hakemismenettelyä, asian käsittelyvaihetta tai etuuden määrää ja maksamista koskevat kysymykset

Yhteystietoja 2/2

- etelainenvp.terapiasopimukset@kela.fi (eteläinen vakuutuspiiri)
- keskinenvp.terapiasopimukset@kela.fi (keskinen vakuutuspiiri)
- laintenvp.terapiasopimukset@kela.fi (läntinen vakuutuspiiri)
- itainenvp.terapiasopimukset@kela.fi (itäinen vakuutuspiiri)
- pohjoinenvp.terapiasopimukset@kela.fi (pohjoinen vakuutuspiiri)
 - Yhteydenotot koskien terapiasopimukseen liittyviä asioita
 - Ohjeet muutosten ilmoittamiseen löytyvät Kelan verkkosivuilta: [Muutoksista ilmoittaminen | Kumppanit | Kela](#)

Kertauksena tärkeimmät vinkit:

1. Perehdy palvelukuvaukseen
2. Perehdy sopimukseen
3. Tutustu laskutusohjeisiin
4. Seuraa Kelan verkkosivuja
5. Ilmoita muutoksista ajantasaisesti
6. Pidä omat yhteystietosi ja verkkosivusi ajan tasalla
7. Ota yhteyttä matalalla kynnyksellä

Kela|Fpa

**Kiitos osallistumisesta ja
mukavaa kevättä!**